

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 338/06-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. novembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., B., t. č. vo väzbe, I., zastúpeného advokátom JUDr. J. S., B., vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia základných práv zaručených v čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Toš 25/2006 z 5. apríla 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. apríla 2006 doručená sťažnosť J. K., B., t. č. vo väzbe, I. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou žiadal o preskúmanie postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vedeného pod sp.zn. 1 Toš 25/2006 a jeho uznesenia z 5. apríla 2006 z hľadiska „ústavnosti“ a „komplexnosti s celým právnym poriadkom Slovenskej republiky“.

Sťažovateľ poukázal na nejednotný výklad ustanovení zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok účinného od 1. januára 2006 (ďalej len „nový Trestný poriadok“) najvyšším súdom a s tým súvisiacu nejednotnosť v rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu v prípadoch rozhodovania o dĺžke trvania väzby v konaní pred všeobecnými súdmi.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť sťažovateľa nespĺňala náležitosti podľa § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd listom zo 7. júna 2006 vyzval sťažovateľa na odstránenie nedostatkov jeho podania. Na výzvu ústavného súdu sťažovateľ reagoval podaním z 25. júla 2006 označeným ako „*Oprava sťažnosti*“ doručeným ústavnému súdu 31. júla 2006, v ktorom namietal porušenie čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenie základných práv zaručených v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv zaručených v čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 25/2006 z 5. apríla 2006 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ v predmetnom podaní uviedol: *«Dňa 27. 10. 2004, bola prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR na Krajský súd s právomocou Špeciálneho súdu v Banskej Bystrici na mňa podaná obžaloba, (č. k. VII Gv 340/2004), pre trestné činy podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa ust. § 185a ods. 1 Tr. zák., trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 a 2 písm. j) Tr. zák. spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. a iné. Konanie pred súdom prvého stupňa sa vedie pod č. PK 2 Tš 9/2005. (...)*

Uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici zo dňa 09. 02. 2002, č. k.: Tp 9/2002, som bol vzatý do väzby z dôvodov podľa ust. § 67 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. účinného do 31. 12. 2005, pričom táto mi začala plynúť dňom 07. 02. 2002 od 6:00 hod. (...).

Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 07. 11. 2005, č. k.: 2 Ntvš 1/2005, mi bola predĺžená lehota trvania väzby do 07. 07. 2006. Pre úplnosť uvádzam, že počas vyhotovovania tejto žiadosti došlo k vydaniu ďalšieho uznesenia Najvyššieho súdu SR

zo dňa 06. 07. 2006, č. k.: 2 Ntvš 3/2006, ktorým uznesením mi bola väzba opätovne predĺžená až do 07. 12. 2006. (...)

Žiadosťou zo dňa 08. 03. 2006, som požiadal Špeciálny súd v Pezinku o moje prepustenie z výkonu väzby, čo mi však bolo na samotnom hlavnom pojednávaní pred týmto súdom, konanom dňa 21. 03. 2006 v Bratislave, uznesením č. PK 2Tš 9/2005 zamietnuté. Proti tomuto rozhodnutiu som ešte na tomto pojednávaní zahlásil sťažnosť, ktorú som dňa 01. 04. 2006 doplnil o dôvody. Uznesením Najvyššieho súdu zo dňa 05. 04. 2006, č. k.: 1 Toš 25/2006, mi táto bola zamietnutá ako nedôvodná.

Pre úplnosť uvádzam, že argumentácia obsiahnutá v predmetných podaniach sa týkala práve dĺžky trvania väzby, ktorá je jednak, podľa môjho názoru, neprimeraná a zároveň prekračuje Trestným poriadkom stanovenú maximálne prípustnú dĺžku jej trvania. (...)

Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že výkonom väzby mi je obmedzovaná osobná sloboda po dobu štyri roky a viac ako päť mesiacov. Podľa môjho názoru ide pritom o výkon väzby, ktorý je v rozpore so zákonom a to prinajmenšom odo dňa 01. 04. 2006, keď došlo k prekročeniu maximálne prípustnej dĺžky jej trvania, v zmysle ust. § 76 ods. 6 v spojení s ust. § 564 ods. 7 Tr. por., účinného od 01. 01. 2006.

V konečnom dôsledku, dotknutými rozhodnutiami Špeciálneho súdu v Pezinku zo dňa 21. 03. 2006, č. k.: PK 2 Tš 9/2005 a Najvyššieho súdu SR zo dňa 05. 04. 2006, č. k.: 1 Toš 25/2006, dochádza k sústavnému porušovaniu môjho práva na osobnú slobodu, garantovaného mi čl. 17. ods. 2 a 5 Ústavy SR a čl. 5 ods.1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, (...), ako aj práva byť prepustený z väzby počas trestného konania, zaručené mi čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

V nadväznosti na uvedené poukazujem na ust. § 76 ods. 6 písm. c) Tr. por., účinného od 01. 01. 2006, „Celková doba trvania väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť (...) štyridsaťosem mesiacov, ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin“.

V prechodných a záverečných ustanoveniach citovaného zákona (ust. § 564 ods. 7) je uvedené: „Vo veciach, v ktorých sa začala väzba pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, začnú plynúť lehoty, v ktorých treba rozhodnúť v prípravnom konaní

o predĺžení lehoty väzby odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona; tým nie sú dotknuté ustanovenia o prípustnom trvaní väzby okrem prípadov, ak bolo právoplatne rozhodnuté o predĺžení lehoty väzby pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona na čas dlhší, ako sú lehoty uvedené v § 76 ods. 6 alebo 7; v týchto prípadoch sa skončí lehota väzby najneskôr uplynutím troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. (...)

Ustanovenia § 564 ods. 3 a 4 Tr. por., účinného od 01. 01. 2006, síce uvádzajú, že vo veciach, v ktorých bola podaná obžaloba na Okresný súd, resp. na Krajský súd na vykonanie konania v prvom stupni pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona (čo je môj prípad), vykoná konanie Okresný súd, resp. Krajský súd podľa doterajších predpisov, t. j. Trestného poriadku účinného do 31. 12. 2005. Takisto v zmysle odseku 5 predmetného ustanovenia sa takým konaním rozumie aj konanie o dôvodoch a lehotách väzby.

Tu tiež poukazujem na gramatický výklad ust. § 564 ods. 5 „nového“ Trestného poriadku, ktorý hovorí o lehotách väzby a § 71 „starého“ Trestného poriadku, ktorý hovorí o (maximálne prípustnom) trvaní väzby.

Je teda evidentné, že práve ust. § 564 ods. 7 predmetného prechodného ustanovenia „nového“ Trestného poriadku jednoznačne, explicitne upravuje akými právnymi predpismi sa bude spravovať maximálne prípustná dĺžka trvania väzby v tzv. prechodnom období, t. j. v čase, keď orgány činné v trestnom konaní v niektorých prípadoch postupujú ešte podľa „starého“ a v niektorých prípadoch už podľa „nového“ Trestného poriadku.

Zo spomínaného ustanovenia nepochybne totiž vyplýva, že týmto nie sú dotknuté ustanovenia o maximálne prípustnom trvaní väzby podľa dotknutého Trestného poriadku (§ 76 ods. 6 a 7), v ktorom maximálne prípustná dĺžka väzby predstavuje 4 roky za splnenia istých, tam vymedzených zákonných podmienok. Naopak tieto ustanovenia sú ním dotknuté, ale len v tých prípadoch, ak bolo právoplatným rozhodnutím predĺžená lehota väzby pred dňom nadobudnutia účinnosti nového Trestného poriadku a to na čas dlhší, ako sú lehoty vymedzené v ust. § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku. Avšak aj v týchto prípadoch sú tieto ustanovenia dotknuté len v tom smere, že maximálna dĺžka trvania väzby môže byť predĺžená už len o určitú dobu (nad uvedené 4 roky), ktorá však zároveň nesmie prekročiť tri mesiace odo dňa nadobudnutia účinnosti Trestného poriadku. S poukazom na vyššie uvedené je teda nepochybné, že lehota väzby nesmie svojim trvaním prekročiť časový úsek

maximálne štyroch rokov. Za splnenia zákonných podmienok, vymedzených v ust. § 564 ods. 7 Tr. por., môže byť táto maximálna dĺžka väzby predĺžená ešte o dobu najviac ďalších troch mesiacov nad túto prípustnú dĺžku, ktorá sa počíta odo dňa nadobudnutia účinnosti nového Trestného poriadku. Vzhľadom na tú skutočnosť že „nové“ Trestné kódexy nadobudli účinnosť dňa 01. 01. 2006, je zrejmé, že je možné výkon väzby, za splnenia vyššie spomínaných podmienok (ktoré môj prípad do bodky napĺňa) predĺžiť najviac do 31. marca 2006.

Inak povedané, aj keď Orgány činné v trestnom konaní sú v zmysle prechodných a záverečných ustanovení Trestného poriadku povinné v mojom prípade postupovať podľa Trestného poriadku účinného do 31. 12. 2005, avšak maximálne prípustná dĺžka väzby sa bude spravovať ust. § 564 ods. 7 v spojení s ust. § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku účinného po 01. 01. 2006., t. j. väzba môže trvať najviac 4 roky a za splnenia podmienok upravených v ust. § 564 ods. 7 Tr. por. (z. č. 301/2005 Z. z.), môže byť táto predĺžená najviac o tri mesiace od účinnosti spomínaného normatívno - právneho aktu.

Z uvedeného vyplýva, že ustanovenie § 564 ods. 7 Tr. por., účinného od 01. 01. 2006, de iure aj de facto ruší platnosť ust. § 71 ods. 1 a 2 Tr. por., účinného do 31. 12. 2005 aj v tých prípadoch, keď orgány činné v trestnom konaní sú ešte povinné podľa tohto zákona postupovať.

Je tomu tak preto, že (už aj z justičnej praxe) nesporne vyplýva, že nový Trestný poriadok vytvára podklad pre nerovné postavenie osôb väzobne stíhaných pred 01. 01. 2006 a po tomto dátume. Mohla by totiž reálne nastať situácia, kedy by väzobne stíhané osoby mohli byť, za tých istých procesných podmienok, „legálne“ pozbavení osobnej slobody v rozličnej dĺžke trvania, čo by nepochybne bolo v rozpore s Ústavou SR, ale aj Medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná. Zákonodarca teda, prostredníctvom intertemporálnych ustanovení, v súvislosti so zavedením nových trestných kódexov, vytvára priestor pre akceptovateľné zmiernenie uvedených dopadov v praxi. (...)

Všeobecné súdy zvyknú v tejto súvislosti argumentovať aj tým, že ust. § 564 ods. 7 Trestného poriadku (z. č. 301/2005 Z. z.) sa týka výlučne lehôt trvania väzby v prípravnom konaní, pričom v mojom prípade došlo k predĺženiu trvania väzby v konaní pred súdom, takže sa na mňa toto ustanovenie nemá dôvod vzťahovať. S takýmto výkladom nemožno súhlasiť, nakoľko z dotknutej pasáže predmetného ustanovenia, týkajúceho sa prípravného

konania jednoznačne vyplýva, že upravuje iba plynutie lehôt, v rámci ktorých je príslušný orgán povinný rozhodnúť o predĺžení väzby, pričom maximálnu prípustnosť dĺžky jej trvania upravujú až ďalšie normatívne vety tohto odseku. V týchto vetách však nie je ani len zmienky o tom, že by sa mali týkať len prípravného konania. Takisto treba podotknúť, že ustanovenie § 76 ods. 6 a 7 Tr. por., na ktoré ust. § 564 ods. 7 v ďalších normatívnych vetách odkazuje, upravuje expressis verbis maximálne prípustnú dĺžku trvania väzby počas celého trestného konania, t. j. počas fázy prípravného konania, ako aj konania pred súdom. Mám teda zato, že takáto argumentácia všeobecných súdov neobstojí.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a ustanovenia je teda zrejmé, že:

1) Trestný poriadok (z. č. 301/2005 2. z.) stanovuje maximálne prípustnú dĺžku trvania väzby na štyri roky, ak ide o trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin.

2) V súčasnosti u mňa výkon väzby trvá štyri roky a viac ako päť mesiacov. K prekročeniu štvorročnej väzby pritom došlo dňa 07. 02. 2006.

3) Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 07. 11. 2005, č. k.: 2 Ntvš 1/2005, mi bola väzba predĺžená do 07. 07. 2006, ktoré uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 11. 2005, t. j. pred dňom nadobudnutia účinnosti „nového“ Trestného poriadku.

4) Nakoľko mi bola predmetným rozhodnutím väzba predĺžená do 07. 07. 2006, už dňa 07. 02. 2006 došlo k prekročeniu maximálne prípustnej dĺžky trvania väzby podľa ust. § 76 ods. 6 Tr. por., pričom táto sa naďalej vykonáva už na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 06. 07. 2006, č. k.: 2 Ntvš 3/2006.

5) Za splnenia týchto podmienok, ustanovenie § 564 ods. 7 „nového“ Trestného poriadku umožňuje predĺžiť túto maximálnu dobu trvania väzby ešte o časový úsek (v závislosti od konkrétnych prípadov), tento však nesmie prekročiť tri mesiace od účinnosti „nového“ Trestného poriadku.

6) Vzhľadom na vyššie uvedené je teda nespochybniteľné, že výkon väzby sa v mojom prípade mal skončiť najneskôr dňa 31. marca 2006.

7) Tým, že Špeciálny súd v Pezinku, svojim uznesením zo dňa 21. 03. 2006, č. k.: PK 2 Tš 9/2005, zamietol moju žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú som oprel o uvedené dôvody, ktoré uznesenie následne svojim rozhodnutím takisto potvrdil aj Najvyšší súd SR, keď svojim uznesením zo dňa 05. 04. 2006, č. k.: 1 Toš 25/2006, zamietol moju sťažnosť, konali tieto orgány v rozpore so zákonom, čo v konečnom dôsledku má

za následok, že došlo zároveň k porušeniu aj mojich základných práv a slobôd, ako je právo na osobnú slobodu a právo byť prepustený z výkonu väzby aj počas trestného konania, garantované mi jednak Ústavou SR, ako aj Medzinárodnými zmluvami...

V súvislosti s vyššie uvedeným, poukazujem takisto na tú skutočnosť, že Najvyšší súd SR, čo sa týka problematiky aplikácie ustanovení Trestného poriadku, týkajúcich sa maximálne prípustnej dĺžky trvania väzby, v súvislosti s nadobudnutím účinnosti nových Trestných kódexov, nemá tento súd ujednotený právny názor, pričom v tejto súvislosti poukazujem na jeho uznesenie zo dňa 31. 01. 2006, č. k.: 4 Ntv 2/2006, v ktorom uznesení sa Najvyšší súd stotožnil správnym názorom, ktorý prezentujem aj v tejto sťažnosti. Výrok tohto uznesenia, ako aj jeho odôvodnenie, sú diametrálne odlišné od uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 05. 04. 2006, č. k.: 1 Toš 25/2006, ktoré uznesenie ústavnou sťažnosťou napádam. (...)

V mojom prípade však, hoci ide o analogický prípad s vyššie uvedeným, Najvyšší súd SR rozhodol o predĺžení výkonu mojej väzby nad zákonnú štvorročnú lehotu zakotvenú v ust. § 76 ods. 6 Tr. por., čím podľa môjho názoru jednak porušil mne Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd garantované práva bližšie vymedzené v predchádzajúcej časti tejto sťažnosti a čím sa zároveň jednoznačne odchytil od vlastnej ustálenej praxe.

Vyššie uvedeným chcem deklarovat' svoje presvedčenie, že rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, ktorým sa tento odchytil od svojej konštantnej judikatúry, týkajúcej sa analogických prípadov, došlo k porušeniu môjho práva na právnu istotu, zaručeného mi čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. (...)

K princípom právneho štátu patrí však aj predvídateľnosť spôsobu, akým štátny orgán právnu normu uplatní. Pri aplikácii tohto princípu Ústavný súd SR tiež explicitne vyslovil: „Znakom právneho štátu je vytváranie právnej istoty tak pri prijímaní zákonov a ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj pri ich uplatňovaní štátnymi orgánmi“ (II. ÚS 34/1995). Teda právna istota, okrem iného, znamená možnosť subjektov práva predvídať rozhodnutia štátneho orgánu v konkrétnej veci.

Inými slovami povedané, argumentácia Najvyššieho súdu SR musí byť spoľahlivým vodidlom pre obdobné situácie aj v budúcnosti. Princíp právnej istoty znamená totiž

aj predvídateľnosť postupu súdu, teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované.

V tejto súvislosti Najvyšší súd SR zvykne argumentovať tiež tým, že jeho rozhodnutia, riešiacie určitú právnu otázku, sa nedajú zovšeobecňovať, nakoľko vychádzajú z iných skutkových okolností. Tu opakovane uvádzam, že môj prípad je takmer identický s prípadom v tomto podaní vyššie rozobratým, pričom jediným odlišujúcim prvkom je tá skutočnosť, že u mňa už došlo k prekročeniu maximálne prípustnej štvorročnej lehoty väzby, a táto sa teda ďalej vykonáva nezákonne, k čomu v kauze vyššie uvedenej nedošlo.

Podporne poukazujem tiež na ust. § 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch, z ktorého, okrem iného, jednoznačne vyplýva, že úlohou Najvyššieho súdu SR je dbať o jednotný výklad a jednotné aplikovanie zákonov vlastnou rozhodovacou činnosťou.

Na základe vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku zo dňa 21. 03. 2006, č. k.: PK 2Tš 9/2005, oznámené na hlavnom pojednávaní konanom dňa 21. 03. 2006 v Bratislave, ktorým mi bola zamietnutá žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 05. 04. 2006, č. k.: 1 Toš 25/2006, ktorým mi bola zamietnutá sťažnosť proti tomuto uzneseniu Špeciálneho súdu zo dňa 21. 03. 2006, bolo porušené právo na osobnú slobodu, zaručené mi čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (...), ako aj právo na prepustenie z väzby počas trestného konania, garantované čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...

Tým, že Najvyšší súd SR vydal predmetné uznesenie zo dňa 05. 04. 2006, č. k.: 1 Toš 25/2006, ktoré je diametrálne v rozpore s vlastnou ustálenou praxou v analogických veciach, napr. s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 31. 01. 2006, č. k.: 4 Ntv 2/2006, došlo takisto k porušeniu práva na právnu istotu, garantovanú čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. (...)

Uvedomujem si, že aj podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR, tento nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Ústavný súd zásadne nemá oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Inými slovami, úlohou Ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy,

ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha Ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s Ústavou SR, prípadne s Medzinárodnou zmluvou podľa čl. 11 Ústavy SR.

Takže z postavenia Ústavného súdu SR, ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti v zmysle čl. 124 Ústavy SR vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany Ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

V tejto súvislosti je pritom nepochybné, že Špeciálny súd, ako aj Najvyšší súd SR, svojimi rozhodnutiami porušili zákon, čoho priamym následkom je porušenie mojich práv a slobôd zaručených mi normatívnymi právnymi aktmi najvyššej právnej sily.

Tiež podľa § 53 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR a o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov, „sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov“.

Mám zato, že podaním žiadosti o prepustenie z väzby dňa 08. 03. 2006 na Špeciálny súd v Pezinku, ako aj podaním sťažnosti zo dňa 01. 04. 2006 proti jeho uzneseniu, č. k.: PK 2 Tš 9/2005, ktorým zamietol túto žiadosť, som vyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mi právny poriadok na ochranu mojich práv v tejto súvislosti poskytuje a teda som presvedčený, že v tomto prípade je daná výlučná právomoc Ústavného súdu SR predmetnú vec preskúmať, prejednať a vo veci rozhodnúť tak, aby sa zabezpečila riadna ochrana ľudských práv a slobôd a tým aby sa, v konečnom dôsledku, učinilo spravodlivosti za dosť. (...)

Z vyššie uvádzaných skutočností jednoznačne vyplýva, že uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku zo dňa 21. 03. 2006, č. k.: PK 2 Tš 9/2005, ktorým zamietol moju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu zo dňa 08. 03. 2006 a uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 05. 04. 2006, č. k.: 1 Toš 25/2006, o odmietnutí mojej sťažnosti proti uzneseniu

Špeciálneho súdu v Pezinku zo dňa 21. 03. 2006, č. k.: PK 2 Tš 9/2005, ktorým mi bola zamietnutá žiadosť o moje prepustenie z väzby na slobodu, dochádza k sústavnému porušovaniu základných práv a slobôd priznaných mi čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR, resp. ľudských práv a základných slobôd garantovaných mi čl. 5 ods. 1 písm. c) a čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (...) ako aj čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. (...)

Na základe vyššie uvedených skutočností navrhujem, aby Ústavný súd po vykonanom dokazovaní vyhlásil tento nález:

Najvyšší súd SR, uznesením zo dňa 05. 04. 2006, č. k.: 1 Toš 25/2006, vydanom v trestnej veci vedenej pod sp. zn.: PK 2 Tš 9/2005 proti obžalovanému J. K., (...) porušil právo na osobnú slobodu zaručené mu čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, (...) právo na prepustenie z väzby počas trvania trestného konania, garantované čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, (...) a právo na právnu istotu garantované čl. 1 ods. 1 Ústavy SR.

Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 05. 04. 2006, č. k.: 1 Toš 25/2006, sa zrušuje.

Zakazuje Najvyššiemu súdu SR pokračovať v nezákonnom obmedzovaní osobnej slobody výkonom väzby obžalovaného J. K.

Slovenská republika, zast. Najvyšším súdom SR, je povinná zaplatiť J. K. trovy konania na účet JUDr. J. S., (...), do dvoch mesiacov od doručenia nálezu.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. (...)

Podľa čl. 17 ods. 2 prvej vety ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: (...) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon

neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom je sťažovateľom namietané porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy, porušenie jeho základných práv zaručených v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj porušenie jeho práv zaručených v čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Toš 25/2006 z 5. apríla 2006.

Ústavný súd vzhľadom na povahu namietaného porušenia základných práv preskúmal napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu a v jeho súvislosti aj rozhodnutie Špeciálneho súdu Slovenskej republiky v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“) sp. zn. PK 2 Tš 9/2005 z 21. marca 2006, ktorým špeciálny súd zamietol na hlavnom pojednávaní sťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby konštatujúc, že dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a), b) a c) a § 67 ods. 2 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom - Trestný poriadok (ďalej len „starý Trestný poriadok“) u sťažovateľa pretrvávajú. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že dôvodnosť podozrenia, že obžalovaní (vrátane

sťažovateľa) spáchali skutky, pre ktoré bola na nich podaná obžaloba, a ktorých prerokovanie je predmetom trestného konania pretrváva aj v súčasnom štádiu trestného konania. Rovnako nezmenene trvajú aj dôvody väzby, pre ktoré sa obžalovaní v súčasnosti vo väzbe nachádzajú. Zároveň špeciálny súd v uznesení o zamietnutí žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu uviedol, že podľa § 564 ods. 4 nového Trestného poriadku sa trestné stíhanie vykonáva podľa starého Trestného poriadku. Z prechodných ustanovení nového Trestného poriadku vyplýva, že sa to týka aj konania o dôvodoch a lehotách väzby (§ 564 ods. 5), pričom v sťažovateľovom prípade nesmie celková doba trvania väzby presiahnuť päť rokov (§ 71 ods. 2 starého Trestného poriadku). Výnimka z pravidla zakotveného v § 564 ods. 5 nového Trestného poriadku zakotvená v § 564 ods. 7 nového Trestného poriadku sa týka výlučne lehôt trvania väzby v prípravnom konaní. Sťažovateľova väzba však bola naposledy predĺžená uznesením najvyššieho súdu zo 7. novembra 2005 už v štádiu konania pred súdom. Sťažovateľ sa teda nachádza v súdnej väzbe, na ktorú nemožno aplikovať výnimku ustanovenú v § 564 ods. 7 nového Trestného poriadku.

Proti tomuto rozhodnutiu špeciálneho súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodoval najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Toš 25/2006 z 5. apríla 2006. Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky v prvom rade považuje za potrebné uviesť, že aj v tomto štádiu trestného konania dôvodnosť podozrenia, že obžalovaní (...) spáchali skutky, pre ktoré sú trestne stíhaní, v rovine rozumnej istoty naďalej pretrváva.

Čo sa týka otázky dôvodov väzby u obžalovaných (...) rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že tieto trvajú v nezmenenom rozsahu. V tomto smere argumentáciu obžalovaných (...) Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za neopodstatnenú, keďže špeciálny súd svoje závery o dôvodoch väzby u obžalovaných (...) založil na zisteniach vychádzajúcich z konkrétnych skutočností a nie na zisteniach založených na nejakej abstraktnej úvahe. Vzhľadom k tomu, že špeciálny súd tieto konkrétne skutočnosti ku každému dôvodu väzby zvlášť u všetkých troch obžalovaných veľmi detailne rozviedol, Najvyšší súd Slovenskej republiky na tieto len odkazuje, keďže si tieto závery špeciálneho súdu v plnom rozsahu osvojil.

Čo sa týka otázky dĺžky trvania väzby u obžalovaných (...) Najvyšší súd Slovenskej republiky sa rovnako v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom vysloveným špeciálnym súdom v napadnutom uznesení. (...)

Podľa § 564 ods. 4 Tr. por. účinného od 1. januára 2006 vo veciach, v ktorých bola podaná obžaloba na krajský súd na vykonanie konania v prvom stupni pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, vykoná konanie v prvom stupni príslušný krajský súd podľa doterajších predpisov. Konanie o riadnom opravnom prostriedku proti takému rozhodnutiu vykoná najvyšší súd podľa doterajších predpisov. Rovnako sa postupuje, ak vec postúpil krajskému súdu na vykonanie konania v prvom stupni nepríslušný súd.

Podľa § 564 ods. 5 Tr. por. účinného od 1. januára 2006 konaním podľa odseku 4 sa rozumie aj konanie o dôvodoch a lehotách väzby podľa doterajších predpisov vrátane konania o návrhu na predĺženie lehoty väzby najvyšším súdom.

Podľa § 564 ods. 7 Tr. por. účinného od 1. januára 2006 vo veciach, v ktorých sa začala väzba pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, začnú plynúť lehoty, v ktorých treba rozhodnúť v prípravnom konaní o predĺžení lehoty väzby odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona; tým nie sú dotknuté ustanovenia o prípustnom trvaní väzby okrem prípadov, ak bolo právoplatne rozhodnuté o predĺžení lehoty väzby pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona na čas dlhší, ako sú lehoty uvedené v § 76 ods. 6 alebo ods. 7; v týchto prípadoch sa skončí lehota väzby najneskôr uplynutím troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Lehoty rozhodné pre dĺžku väzby podľa § 76 ods. 6 a ods. 7 sa určia podľa trestnej sadzby ustanovenej na stíhaný skutok Trestným zákonom účinným v čase rozhodovania. Rovnako sa určia lehoty rozhodné pre dĺžku väzby, ak je páchatel' obvinený po dni nadobudnutia účinnosti tohto zákona za trestný čin spáchaný pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona. (...)

V posudzovanej veci špeciálny súd s poukazom na § 564 ods. 4 Tr. por. č. 301/2005 Z. z. účinného od 1. januára 2006 vykonáva konanie podľa doterajších predpisov, čiže podľa ustanovení Trestného poriadku č. 141/1961 Zb. účinného do 1. januára 2006, keďže obžaloba na v tom čase obvinených (...) bola podaná na Krajskom súde v Banskej Bystrici s právomocou Špeciálneho súdu 27. októbra 2004.

Z ustanovenia § 564 ods. 5 Tr. por. pritom vyplýva, že takýmto konaním sa rozumie aj konanie o dôvodoch a lehotách väzby podľa doterajších predpisov, čo v posudzovanom

prípade znamená, že lehota väzby sa posudzuje podľa § 71 ods. 2 posledná veta Tr. por. účinného do 1. januára 2006, v zmysle ktorého za splnenia ostatných predpokladov uvedených v tomto odseku celková doba trvania väzby v prípade obzvlášť závažného trestného činu nesmie presiahnuť päť rokov.

Jediná výnimka z pravidla zakotveného v § 564 ods. 5 Tr. por. je upravená v § 564 ods. 7 Tr. por., pričom sa týka výlučne lehôt trvania väzby v prípravnom konaní. Podľa tohto ustanovenia vo veciach, v ktorých sa začala väzba pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona (t. j. pred 1. januárom 2006), začnú plynúť lehoty, v ktorých treba rozhodnúť v prípravnom konaní o predĺžení lehoty väzby odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona; tým nie sú dotknuté ustanovenia o prípustnom trvaní väzby okrem prípadov, ak bolo (opäť ale len v prípravnom konaní) právoplatne rozhodnuté o predĺžení lehoty trvania väzby pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona na čas dlhší, ako sú lehoty uvedené v § 76 ods. 6 alebo ods. 7; v týchto prípadoch sa skončí lehota väzby najneskôr uplynutím troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona (tzn. 31. marca 2006).

V posudzovanom prípade bolo ostatne právoplatne rozhodnuté o predĺžení lehoty trvania väzby u obžalovaných (...) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. novembra 2005, sp. zn. 2 Ntvš 1/2005, a to do 7. júla 2006. Vzhľadom k tomu výnimku upravenú v ustanovení § 564 ods. 7 Tr. por. na posudzovaný prípad nie je možné aplikovať a väzba u obžalovaných (...) môže na podklade vyššie uvedeného uznesenia trvať až do 7. júla 2006, keďže o predĺžení lehoty väzby bolo rozhodnuté v štádiu konania pred súdom, a nie v prípravnom konaní.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako v tejto otázke považoval argumentáciu obžalovaných (...) za neopodstatnenú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k námietke obžalovaných (...), že nový Trestný poriadok vytvára podklad pre nerovné postavenie osôb väzobne stíhaných pred 1. januárom 2006 a po tomto dátume, ktorá okolnosť podľa ich tvrdenia je nesporná už aj z justičnej praxe, považuje za potrebné uviesť nasledovné:

Je pravdou, že podľa § 76 ods. 6 písm. c) Tr. por. celková doba trvania väzby v prípravnom konaní spolu s väzbou v konaní pred súdom nesmie presiahnuť štyridsaťosem mesiacov (tzn. štyri roky), ak je vedené trestné stíhanie pre obzvlášť závažných zločin.

Podľa § 76 ods. 7 Tr. por. pritom z lehoty uvedenej v odseku 6 pripadá jedna polovica na prípravné konanie (maximálne 2 roky) a jedna polovica na konanie pred súdom (rovnako maximálne 2 roky). Pre úplnosť je potrebné dodať, že skutky obžalovaných, ktoré špeciálny súd v tomto konaní prejednáva, sú v zmysle § 11 ods. 3 s poukazom na § 145 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. právne posúdené ako obzvlášť závažné zločiny.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky právna úprava týkajúca sa rozhodovania o väzbe osôb trestne stíhaných pre skutok naplňajúci znaky obzvlášť závažného zločinu podľa nového Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., resp. obzvlášť závažného trestného činu podľa starého Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 1. januára 2006, ktoré sa nachádzajú k 1. januáru 2006 v súdnej väzbe (teda bola na ne podaná obžaloba pred 1. januárom 2006) nijako nenaruša ústavný princíp rovnosti garantovaný článkom 13 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, keďže v zmysle tohto ustanovenia sa rovnaké zákonné obmedzenia základných práv a slobôd majú vzťahovať na osoby, ktorých situácia je rovnaká alebo analogická, čo znamená, že za tých istých podmienok musia platiť pre každého rovnaké obmedzenia ustanovené zákonom, a naopak v prípade odlišných podmienok aj obmedzenia platia odlišne, ale znovu rovnako pre všetkých, ktorí tieto odlišné podmienky splňajú.

Pravidlo rovnosti sa teda nezaručuje absolútne, pretože Ústava Slovenskej republiky rovnosť chápe ako rovnosť pred zákonom pre osoby v rovnakých situáciách. To znamená, že zákonodarca v prípade úpravy väzobných lehôt, kedy nový zákon stanovuje kratšie lehoty, mohol, ale nemusel zaviesť pravidlo, podľa ktorého sa dobrodenie nového zákona použije aj na situácie, ktoré vznikli podľa starého zákona. Takéto dobrodenie v prípade osôb vzatých do väzby podľa starého zákona bolo zavedené len pokiaľ ide o prípravné konanie v § 564 ods. 7 Tr. por. Inými slovami zákonodarca nepoužil retroaktívne nové pravidlo na tieto prípady absolútne. Na tomto mieste sa Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky javí za potrebné dodať, že jedinou výnimkou predpísanou Ústavou Slovenskej republiky a Trestným zákonom, podľa ktorej sa neskorší zákon vždy použije, je posudzovanie trestnosti činu, ktorá sa posudzuje podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, okrem situácie, keď použitie nového zákona je pre páchatel'a priaznivejšie (článok 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky).

Pri posudzovaní dĺžky väzby osôb trestne stíhaných pre skutok naplňajúci znaky obzvlášť závažného zločinu podľa Trestného zákona, resp. obzvlášť závažného trestného činu podľa Trestného zákona účinného do 1. januára 2006, ktoré sa nachádzajú k 1. januáru 2006 v súdnej väzbe, však treba podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prihliadať na článok 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou, a teda aj s princípom zachovania rovnosti osôb v rovnakých situáciách.

Podľa Trestného poriadku sa na osoby v súdnej väzbe vzťahuje už vyššie uvedený § 76 ods. 7, ktorý stanovuje maximálnu dĺžku súdnej väzby na dvadsaťštyri mesiacov, t. j. dva roky.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedené osoby si nemôžu nárokovať, aby celková doba ich väzby nemohla presiahnuť štyri roky, lebo toto nové pravidlo platí len od 1. januára 2006, pričom dovtedy (keď boli vzaté do väzby a nachádzali sa v nej či už v prípravnom konaní alebo v konaní pred súdom) platilo staré pravidlo, že celková doba väzby nesmie presiahnuť päť rokov. Rovnako si nemôžu nárokovať na to, že celková doba ich súdnej väzby nesmie presiahnuť dva roky. Môžu si však nárokovať na to, aby ich súdna väzba po 1. januári 2006 nepresiahla dva roky, tzn. aby netrvala dlhšie ako do 1. januára 2008, nakoľko od 1. januára 2006 platí pravidlo, že pri takýchto trestných činoch súdna väzba nesmie presiahnuť dva roky.

Toto platí pre každého obžalovaného, lebo sa nachádza v rovnakej situácii bez rozdielu, či je v súdnej väzbe už k 1. januáru 2006 alebo po 1. januári 2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že len v tejto situácii by opačný prístup, ktorý by kvôli „starému“ pravidlu maximálnej päťročnej lehoty trvania väzby, umožnil po 1. januári 2006 trvanie súdnej väzby aj po 1. januári 2008, naozaj znamenal porušenie ústavného princípu rovnosti.

Z uvedeného vyplýva, že „starú“ právnu úpravu premietnutú do prechodných ustanovení v § 564 ods. 3, ods. 4, ods. 5 a ods. 7 Tr. por. a „novú“ právnu úpravu obsiahnutú v ustanoveniach § 76 ods. 6, ods. 7 Tr. por. treba interpretovať a aplikovať ako právne úpravy koexistujúce, a nie kontradiktórne.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že u obžalovaných (...) môže väzba podľa § 564 ods.5 Tr. por. s poukazom na § 71 ods. 2 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 a článku 13 ods. 3 a 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v prípade jej ďalšieho predĺženia po splnení zákonom stanovených podmienok teoreticky trvať až do 7. februára 2007, kedy uplynie jej maximálne prípustná päťročná lehota, keďže títo obžalovaní boli do väzby vzatí 7. februára 2002 a pred 1. januárom 2006 bola na nich podaná obžaloba, pričom zároveň nedôjde k porušeniu ústavného princípu rovnosti, nakoľko maximálne prípustná dvojročná lehota súdnej väzby stanovená Trestným poriadkom od 1. januára 2006 prekročená nebude.

Z týchto dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosti obžalovaných (...) podľa § 148 ods. 1 písm. c) Tr. por. účinného do 1. januára 2006 ako nedôvodné zamietol.»

1. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práva zaručeného v čl. 5 ods. 3 dohovoru sťažovateľ argumentuje predovšetkým tým, že intertemporálne ustanovenia § 564 ods. 3, 4, 5 a ods. 7 nového Trestného poriadku treba interpretovať tak, že aj vo väzobných veciach, ktoré boli k 1. januáru 2006, teda v čase nadobudnutia účinnosti nového Trestného poriadku, v štádiu súdneho konania, prichodí aplikovať ustanovenia nového trestného poriadku týkajúce sa maximálnej doby trvania väzby, lebo iba takýto výklad je v súlade s ústavou a dohovorom. Inak by totiž došlo k rozdielnemu, diskriminačnému posudzovaniu tejto skupiny trestne stíhaných osôb oproti inej skupine, u ktorej k 1. januáru 2006 bola väzba iba v štádiu prípravného konania. Ďalší argument sťažovateľa spočíva v poukazaní na odlišné rozhodnutie najvyššieho súdu v inej veci, ktorá bola po skutkovej stránke obdobná a v ktorej najvyšší súd prijal výklad zhodný s právnym názorom sťažovateľa.

Z pohľadu ústavného súdu treba najprv konštatovať, že intertemporálne ustanovenie § 564 ods. 3, 4 a ods. 5 nového Trestného poriadku považuje za hraničné kritérium pre rozlíšenie okolností, či sa v prechodnom období použije starý Trestný poriadok alebo nový trestný poriadok, tú skutočnosť, kedy bola v danej trestnej veci podaná obžaloba súdu. Ak bola podaná pred 1. januárom 2006, bude sa v trestnej veci po 1. januári 2006 konať na základe ustanovení starého Trestného poriadku. Ak však bola podaná 1. januára 2006 alebo

neskôr, potom sa bude v trestnej veci konať na základe ustanovení nového Trestného poriadku. Pritom aj konanie o dôvodoch a lehotách väzby sa riadi rovnakým rozhraničujúcim kritériom. To znamená, že podľa jednoznačne formulovanej úpravy uvedenej v prechodnom ustanovení vo väzobných veciach, ktoré boli 1. januára 2006 v štádiu súdneho konania, použijú sa ustanovenia starého Trestného poriadku vrátane jeho ustanovení o lehotách väzby (§ 564 ods. 4 a 5 nového Trestného poriadku). Vzhľadom na jednoznačnosť uvedenej intertemporálnej úpravy neprichádza podľa názoru ústavného súdu do úvahy iný výklad týchto ustanovení. Zodpovedá skutočnosti, že je povinnosťou všeobecných súdov v situácii, keď právny predpis dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne konformný a druhý ústavne nekonformný), vykladať právny predpis spôsobom ústavne konformným. Toto právo a zároveň aj povinnosť všeobecných súdov vyplývajúca z čl. 152 ods. 4 ústavy sa však nedá použiť vtedy, keď jednoznačné znenie normatívneho textu (i keď sa javí všeobecnému súdu ako ústavne nekonformné) vylučuje jeho interpretáciu iným spôsobom. V takomto prípade totiž odlišné ponímanie normatívneho textu by bolo treba považovať za prejav arbitrárnosti. Pokiaľ podľa názoru všeobecného súdu sa právna úprava javí ako ústavne nekonformná, pričom ústavne konformným spôsobom nie je ani interpretovateľná, potom môže všeobecný súd postupovať len tak, že podá návrh v zmysle čl. 125 ústavy na začatie konania o súlade právnych predpisov ústavnému súdu. Je vo výlučnej právomoci pléna ústavného súdu, aby v konaní o súlade právnych predpisov riešil ústavnú konformnosť alebo nekonformnosť dotknutej právnej úpravy. Takúto otázku nemôže ústavný súd riešiť v senáte konaním o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

2. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru ústavný súd poznamenáva, že toto ustanovenie sa *ratione materiae* vzťahuje na rozhodovanie o pozbavení osobnej slobody, teda o vzatí do väzby. Dôvodnosť ďalšieho trvania väzby je však už súčasťou čl. 5 ods. 3 dohovoru. Vzhľadom na to, že v podanej sťažnosti sťažovateľ nenamieta dôvodnosť vzatia do väzby, ale dôvodnosť jej ďalšieho trvania, bolo treba považovať námietku porušenia čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru už na prvý pohľad za zjavne neopodstatnenú.

3. Sťažovateľ v sťažnosti pred ústavným súdom poukázal na skutočnosť, „že Najvyšší súd SR, čo sa týka problematiky aplikácie ustanovení Trestného poriadku, týkajúcich sa maximálne prípustnej dĺžky trvania väzby, v súvislosti s nadobudnutím účinnosti nových Trestných kódexov, nemá tento súd ujednotený právny názor, pričom v tejto súvislosti poukazujem na jeho uznesenie zo dňa 31. 01. 2006, č. k.: 4 Ntv 2/2006, v ktorom uznesení sa Najvyšší súd stotožnil správnym názorom, ktorý prezentujem aj v tejto sťažnosti. Výrok tohto uznesenia, ako aj jeho odôvodnenie, sú diametrálne odlišné od uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 05. 04. 2006, č. k.: 1 Toš 25/2006, ktoré uznesenie ústavnou sťažnosťou napádam.“ Vzhľadom na uplatnenú argumentáciu sťažovateľa vo vzťahu k porušeniu zásady právnej istoty vyplývajúcej z čl. 1 ods. 1 ústavy je potrebné uviesť, že právna istota patrí k princípom právneho štátu. O jej dosiahnutie v čo najväčšej možnej miere sú povinné sa usilovať všetky orgány verejnej moci, zvlášť súdy jednotnosťou svojej rozhodovacej činnosti. Zvlášť v počiatočnom období po prijatí novej právnej úpravy a pred vytvorením tzv. „ustálenej judikatúry“ v danej otázke nie je možné vyhnúť sa rozdielnemu výkladu a následne i rozdielnej aplikácii práva súdmi. Preto ani samotná rozdielna judikatúra krátko po prijatí nových trestných kódexov ešte neznamená porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy.

Princíp právnej istoty (ako jeden z definičných znakov právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 prvej vety ústavy) nemôže predovšetkým vzhľadom na povahu súdneho rozhodovania a jeho predmet zaručiť prvotnú rovnakosť rozhodovania súdov aj v analogických situáciách, a preto sa na zjednocovanie rozhodovania vytvárajú rôzne mechanizmy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd považuje túto argumentáciu za zjavne neopodstatnenú, čo je tiež dôvodom pre odmietnutie ústavnej sťažnosti aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti namietal porušenie ním označených základných práv zaručených ústavou a dohovorom aj uznesením špeciálneho súdu

sp. zn. PK 2 Tš 9/2005 z 21. marca 2006, ktorým zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. K tomuto ústavný súd poznamenáva, že vo vzťahu k uzneseniu špeciálneho súdu nie je daná právomoc ústavného súdu, lebo sťažovateľ sa mohol o ochranu svojich práv uchádzať prostredníctvom sťažnosti proti uzneseniu špeciálneho súdu na najvyššom súde (čo napokon aj urobil).

Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2006